

[Bertel Dahlgaard.]

eller anden side, bør besparelserne på statens budget blive af en sådan størrelsesorden, at utrygheden kan væsentligt mindskes.

Ved finanslovens tredie behandling i år skønnede jeg, at disse hensyn krævede besparelser på ca. 200 mill. kr., som måtte fordeles med 100 millioner på de civile og 100 millioner på de militære budgetter.

I disse dage foregår forhandlingerne om besparelser i finansudvalget, og jeg mærker tydeligt vanskelighederne ved at nå til enighed om så store beløb. Jeg har imidlertid villet give denne illustration af baggrunden for besparelsernes nødvendighed, så tinget kan danne sig et billede heraf.

Jeg tror, man vil komme til at fortryde, at man ikke straks ved finansårets begyndelse gennemførte de 200 mill. kr.s besparelser.

Det radikale venstre har nu i finansudvalget indtrængende henstillet til finansministeren og forsvarsministeren, at de militære besparelser i indeværende finansår blev på mindst 100 mill. kr., og vi har henstillet til finansministeren at søge gennemført yderligere civile besparelser ved at strække visse på finansloven givne bevillinger til anlægsarbejder på områder, hvor beskæftigelsen er meget stor. Det viser sig jo nemlig, som jeg fremhævede ved finanslovens tredie behandling, at den lange frostperiode og konfliktsituationen sinkede arbejdet på mange områder, således at det nu koncentrerer sig stærkt og visse steder skaber mangel på arbejdskraft.

Jeg har bemærket, at man som argument mod de militære besparelser anfører, at man virkelig ikke kan gå til ændringer indenfor forsvarsordningen, forinden det nedsatte parlamentariske udvalg har taget stilling til, hvilke konsekvenser der må drages af den såkaldte nye strategi. Jeg vil heroverfor sige, at besparelserne på det nuværende tidspunkt ikke tager sigte på selve de omfattende ændringer af forsvarsordningen, som må komme. De tager sigte på tilbageholdenhed med udgifter på områder, hvor det må forudses at investeringer sandsynligvis i løbet af kort tid vil være fuldkommen forældede. Men hertil kommer, at det formentlig ikke er tænkeligt, at man under den ændrede mentalitet

vil opretholde det ekstraordinære beredskab, der jo faktisk har muligheder af lynangreb til forudsætning.

Man fremfører ofte Sveriges store militærudgifter, der hviler på et så meget rigere land, men på dette punkt, den stående hær, handler Sverige jo på en helt anden måde end vi. Sverige har ikke et sådant ekstraordinært beredskab, men har i stedet udviklet et overordentlig effektivt mobiliseringssystem. Alt dette er baggrunden for, at Sverige har kunnet bibeholde en 12 måneders tjenestetid. I det kommende år bør Danmark også nå frem til 12 måneders tjenestetiden.

Jeg har ikke i denne debat villet indblande spørgsmålet om konsekvenserne af den ændrede udenrigspolitiske og strategiske situation. Disse konsekvenser vil jeg håbe regeringen har fornemmelsen af vil blive meget betydelige. Men jeg har villet påkalde erkendelsen af, at man på det nuværende tidspunkt nødes til en fornuftig tilbageholdenhed også på det militære område, så der ikke gives penge ud, som inden længe må anses for spildt.

Jeg føler mig overbevist om, at det allerede næste år vil vise sig, at den kamp, venstre og de konservative sammen med regeringen fører for at opretholde et milliardbudget på det militære område, er håbløs. Det vil i lige grad for erhvervslivet og finanserne blive nødvendigt at drage penge og kapital over fra de uproduktive til de produktive erhverv indenfor samfundsøkonomien. Ingen giver os sikkerhed for vedblivende at kunne ride på en højkonjunktur, og de unge talrige årgange banker på vor dør.

Den nye højtærede forsvarsminister har jo i dag opnået den succes at blive trykket til det konservative partis hjerte. Jeg tror, ministeren skal passe på ikke herefter at få åndenød.

Den højtærede minister fik i onsdags en hilsen fra Jylland. Den er formuleret af det socialdemokratiske blad i Silkeborg, „Aften-Posten“ — jeg må måske have lov til at citere. Det siges her:

„Det danske forsvar bør omlægges med henblik på den nye militærtekniske situation. Dansk deltagelse i kapløb om at komme på højde med den nyeste våbentekniske udvikling er håbløs, og